

ler medsigtede, ved at advare eller påvirke andre eller ved at få dem til at fjerne spor og lignende.

Baggrunden for at anvende varetægtsfængsling i isolation efter retsplejelovens § 770 a-770 c er således hensynet til strafforfølningen. I nogle straffesager er muligheden for at gennemføre en efterforskning og en rigtig pådømmelse af sagen afhængig af, at det i kortere eller længere tid er muligt at afskære sigtede fra kontakt med medsigtede, vidner eller andre. Aftaler om at afgive urigtige, samstemmende forklaringer over for politiet og i retten eller bistand til at fjerne eller ødelægge spor kan gøre det umuligt at strafforfølge de pågældende.

2.2. Strafferetsplejeudvalgets betænkninger og isolationsundersøgelsen

Strafferetsplejeudvalget afgav den 20. august 1998 betænkning nr. 1358/1998 om varetægtsfængsling i isolation. Denne betænkning er den tredje betænkning, udvalget har afgivet om dette emne, idet Justitsministeriet allerede i 1982 anmodede Strafferetsplejeudvalget om en udtalelse vedrørende spørgsmålet om isolation af varetægtsarrestanter. Baggrunden for denne anmodning var, at der under drøftelser i Folketinget var bred tilslutning til et ønske om gennem lovændringer at begrænse anvendelsen af isolation.

Med betænkning nr. 975/1983 om isolation af varetægtsarrestanter afgav Strafferetsplejeudvalget sin udtalelse med udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven. Udvalget bemærkede samtidig, at man på grund af den tidsramme, der var tilmålt udvalget til behandlingen af spørgsmålet, ikke havde haft mulighed for at foretage alle de undersøgelser, der var ønskelige. Dette gjaldt navnlig visse lægelige og statistiske undersøgelser samt undersøgelser af retstilstanden i andre europæiske lande end de nordiske.

Ved lov nr. 299 af 6. juni 1984 blev der gennemført ændringer i retsplejelovens regler om isolation af varetægtsarrestanter på grundlag af bet. 975/1983. Der henvises til Folketingstidende 1983-84 (2. samling), forhandlingerne, sp. 934-937, 1683-1741, 6778-6803 og 7084-7085, tillæg A, sp. 1623-1652, tillæg B, sp. 993-1008 og 1117-1118, samt tillæg C, sp. 553-556.

Under behandlingen af et privat lovforslag den 11. april 1989 om ændring af retsplejeloven (isolation) drøftede Folketinget spørgsmålet om en ændring af isolationsbestemmelserne fra 1984. Der var under forhandlingerne almindelig tilslutning til, at reglerne om isolation påny foretoges Strafferetsplejeudvalget. Der henvises til Folketingstidende 1988-89, forhandlingerne, sp. 8551-8572.

På denne baggrund anmodede Justitsministeriet den 18. maj 1989 Strafferetsplejeudvalget om at fortage en gennemgang og vurdering af de gældende bestemmelser om isolationsanbringelse. Udvalget blev i den forbindelse anmodet om at indhente oplysninger om retstilstanden på området i andre lande.

Der var i Strafferetsplejeudvalget enighed om, at en egentlig videnskabelig undersøgelse af de eventuelle psykiske skadevirkninger af isolationsanbringelse under varetægtsfængsling måtte tilvejebringes for at give udvalget et tilstrækkeligt fyldestgørende grundlag for at kunne vurdere behovet for lovændringer på området.

Justitsministeriet tiltrådte Strafferetsplejeudvalgets opfattelse, og den 17. september 1990 meddelte Folketingets Retsudvalg sin tilslutning til, at der blev iværksat en undersøgelse som foreslået.

Strafferetsplejeudvalget tog herefter initiativ til at iværksætte en sådan videnskabelig undersøgelse af de eventuelle psykiske skadevirkninger af isolationsfængsling. Undersøgelsen blev delt op i to principielt forskellige dele. En forløbsundersøgelse, hvis formål var at vurdere de psykiske helbredsfunktioner under forløbet af varetægtsfængsling, og en indlæggelsesundersøgelse, hvis formål var at vurdere indlæggelsesrisikoen for varetægtsarrestanter i isolation og ikke-isolation. Endvidere planlagdes en efterundersøgelse til belysning af længerevarende eller sent opståede skader.

Resultaterne af undersøgelserne er offentliggjort i 2 rapporter: »Isolationsundersøgelsen« (1994) og »Efterundersøgelsen« (1997).

I rapporten »Isolationsundersøgelsen« fra 1994 er undersøgelsens konklusion sammenfattet således:

»Undersøgelsen viser, at den psykiske helbredstilstand for ikke-isolerede bedres under forløbet af varetægtsfængslingen. De isolerede forbliver uændrede i den periode, de er isolerede, men også deres belastningsgrad reduceres ved overgang fra isolation til ikke-isolation. De isolerede har større sandsynlighed for at udvikle psykiske forstyrrelser og større sandsynlighed for overførsel til fængselshospital af psykisk årsag end de ikke-isolerede. Inden for de undersøgte tidsrammer var den psykiske helbredstilstand blandt de isolerede uafhængig af varigheden af isolation. Belastningen ved isolation er generelt ikke af en sådan karakter, at det medfører forstyrrelser i kognitive funktioner som f.eks. koncentrationsevnen.

Samlet viser undersøgelsen, at varetægtsfængsling i isolation sammenlignet med ikke-isolation indebærer en belastning og risiko for forstyrrelse af det psykiske helbred.«